

Rehabilitációs és szociális hatóság feladatai

Bodnár Istvánné

rehabilitációs gazdasági menedzser

Elérhetőség :

bodnarnerozi@gmail.hu

bodnar.istvanne@unideb.hu

30-3756186

„Ne azt nézd, hogy mijük nincsen, hanem,
hogy mijük van mert van olyan lelki
kincse, mely belőled hiányzik. „

(Weöres Sándor)

Mai témáink:

- 1) Orvosszakértői tevékenység elmúlt száz éve
- 2) Rehabilitációs Szakigazgatási Szervek jogállása, illetékessége
- 3) RSZSZ Foglalkozási rehabilitációs csoport ügyfélköre

I. Orvosszakértői tevékenység elmúlt száz éve

MUCSÖ

5

OOSZI

ORSZI

NRSZH

RSZSZ és NRSZH

BFKH és SZGYF

A megváltozott munkaképesség orvosszakértésének magyarországi története 1.

- 1907 Az orvosszakértői tevékenység kezdete Magyarországon. Az ipari és kereskedelmi alkalmazottaknak betegség és baleset esetére való biztosításáról szóló 1907. évi XIX. törvénycikk 165.§-ában foglalják jogszabályba az orvosszakértői munka végzésének szükségességét.
- 1908 Az első orvosszakértői szervezet, az Állami Munkás Biztosítási Hivatal Orvosi Tanácsának létrehozása.
- 1927 Az 1927. évi XXI. törvénycikk kimondja, hogy a rokkantság véleményezése orvosszakértői feladat.
- 1929 Az 1929. évi XL. törvénycikk kimondja: ha járadékra való igényjogosultság a rokkantság megállapításától függ, a rokkantság kérdésében legalább három intézeti orvosból álló bizottság mondhat véleményt.
- 1932 Az 1932. évi IV. törvénycikk felszámolja az addigi rendszert, lehetőség nyílik a perek orvosi szakvélemény nélküli lefolytatására.

A megváltozott munkaképesség orvosszakértésének magyarországi története 2.

- **1945-1947** A II. világháború után az orvosszakértői tevékenység elsősorban a háborús sérülések %-os megállapítására korlátozódott. A véleményeket hatósági orvosok, katona-orvosok adták ki.
- **1948** Egyesült a Baleseti Orvosi Tanács, valamint a Központi Főorvosi Felülbírálat, és Rokkantság Megállapítási és Felülbírálati Osztály néven működött tovább. A fellebbezések a Járásbírósághoz és a Felsőbírósághoz kerültek.

A megváltozott munkaképesség orvosszakértésének magyarországi története 3.

- **1951** Az első- és másodfokú végzések közötti nagy véleménykülönbségek miatt az egészségügyi kormányzat 1951. év végén létrehozta a **Munkaképesség-csökkenést Véleményező Orvosi Bizottságokat**, régi, ismertebb nevén a **MUCSŐ-t**. A 136/1951. (XII.18.) Egészségügyi Miniszteri rendelet szabályozta a munkaképesség-csökkenést véleményező orvosi bizottságok működését. Vidéken, rendelőintézetenként egy-egy, Budapesten a szükségeshez képest több, de legalább két sebészi, két belgyógyászati és egy ideggyógyászati elsőfokú orvosi bizottságot állítottak fel. Ugyanez a rendelet intézkedett a másodfokú orvosi bizottságok szervezéséről is.
- **1952.** Januárban létrejöttek az orvosi bizottságok.

A megváltozott munkaképesség orvosszakértésének magyarországi története 4.

- **1957** Az orvosi bizottságok munkájának vezetése, működésének irányítása Budapesten egy kinevezett központi vezető főorvos feladatává vált. Hozzá tartozott a megyékben működő orvosi bizottságok szakmai és ügyviteli irányítása, ellenőrzése, valamint a bizottság orvosainak továbbképzése is. A központi vezető főorvos beszámolási kötelezettséggel az Egészségügyi Minisztérium felé tartozott, kinevezése is miniszteri hatáskör volt. Ebben az időszakban is az orvosszakértési munkafolyamatban a betegség-megítélési tevékenység dominált.

A megváltozott munkaképesség orvosszakértésének magyarországi története 5.

- **1960** A 44/1960.(Eü.K. 24.) EüM utasítás budapesti székhellyel létrehozta a Munkaképesség-csökkenést Véleményező Orvosi Bizottságok Országos Igazgatóságát. Ezen kívül Debrecenben, Pécsen, Szegeden, Győrött másodfokú Orvosi bizottságok felállítását is előírta. Az országos igazgatóság etikai és szakmai megbecsülést vívott ki mind az orvos-társadalom, mind a páciensek körében.
- **1963** Dr. Írás Jenő országos igazgató főorvos szerkesztésében megjelent a „Szemelvények a munkaképesség-csökkenés elbírálásához” című kézikönyv. A könyvben szereplő irányelveknek alapján egységes bizottsági gyakorlat alakult ki a betegségek megítélésében.

A megváltozott munkaképesség orvosszakértésének magyarországi története 6.

- **1967** Az 1/1967. (Eü.K.1.) EüM számú utasítás az Igazgatóság hatáskörébe utalta a munkaköri (szakmai) alkalmassági orvosi véleményezést másodfokon, valamint az orvosi felülvizsgálat során keresőképesnek nyilvánított biztosított keresőképeségének orvosi döntőbizottsági felülvizsgálatát is. Ez az **utasítás tartalmazta a bizottságokon belüli kötelező szakmai tagozódást és egyéb igazgatásrendi követelményeket is.**
- **1971** A Munkaképesség-csökkenést Véleményező Orvosi Bizottságok Országos Igazgatósága az Egészségügyi Miniszter 45/1970.(Eü. K. 24.) EüM számú utasítása alapján **Országos Orvosszakértői Intézet elnevezéssel folytatta működését.** Az Intézet a munka-, és keresőképeség, a munkaköri alkalmasság, a rokkantság, illetőleg a munkaképesség-csökkenés orvosi vizsgálata és véleményezése területén az Egészségügyi Minisztérium gyógyító-megelőző, szervezési módszertani, továbbképző és tudományos kutató alapintézménye volt.

A megváltozott munkaképesség orvosszakértésének magyarországi története 7.

- **2007:** A 213/2007. (VIII.7.) Korm. rendelet alapján az Országos Orvosszakértői Intézet a továbbiakban **Országos Rehabilitációs és Szociális Szakértői Intézet** néven folytatta tevékenységét.
2008: A 2007. évi LXXXIV. törvény alapján 2008. január 1-jétől bevezették a rehabilitációs járadékot, és a megváltozott munkaképesség komplex minősítését. Az **új eljárás** a megmaradt egészségi állapotra, a fejleszthető képességek feltárására és a rehabilitációs esélyek értékelésére helyezte a hangsúlyt. 2008. január 1-től az ORSZI, szolgáltatóktól független szociális szakértői szervként jár el az idősök otthonában történő ellátás, a házi segítségnyújtás és a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás igénybevételét megelőző gondozási szükséglet vizsgálatok esetében.
2009: A 92/2008. (IV. 23.) Korm. rendelet alapján 2009. július 1-jétől az ORSZI végzi a fogyatékosági alkalmassági, a szociális foglalkoztatási alkalmassági és az átfogó rehabilitációs alkalmassági vizsgálatokat.

A megváltozott munkaképesség orvosszakértésének magyarországi története 8.

- **2010:** A gondozási szükséglet vizsgálata az 1993. évi III. törvény módosítását követően 2010. augusztus 17-től kikerült az ORSZI hatásköréből.
- **2011:** Az Országos Rehabilitációs és Szociális Szakértői Intézet elnevezése a 331/2010. (XII. 27.) Korm. rendeletben foglaltak szerint **Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatalra** (NRSZH) változott. A jogszabály alapján a hivatal feladat- és hatásköre jelentősen bővült. A Hivatal 2011. január 1-jétől orvosszakértői, rehabilitációs szakértői szervként, valamint szociális hatóságként és szolgáltatásfelügyeletet ellátó hatóságként is működik.

A megváltozott munkaképesség orvosszakértésének magyarországi története 9.

- **2012:** A rokkantsági és rehabilitációs ellátás bevezetésével január 1-től jelentősen egyszerűsödött a megváltozott munkaképességű személyek évtizedek alatt túlbonyolított támogatási rendszere. A 7/2012 (II. 14.) NEFMI rendelet jogszabályba foglalta a komplex minősítési eljárás szakmai szabályait. Megjelentek a foglalkozási rehabilitációs szakértők és a rehabilitációs orvos szakértők névjegyzékéről szóló jogszabályok is.
2012: július 1-én létrejöttek a fővárosi, illetve a megyei kormányhivatalokban rehabilitációs hatóságként működő Rehabilitációs Szakigazgatási Szervek. Megalakításukkal egy szervezetbe került az ellátási igények befogadása, a szakértői minősítés és a foglalkozási rehabilitáció megvalósulásának elősegítése.

A megváltozott munkaképesség orvosszakértésének magyarországi története 10.

- **2017. 01.01.** közigazgatás átszervezése folytán **Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal NRSZH** beolvadásos különválás útján jogutódlással szűnt meg.
- Főszabályként valamennyi ellátott feladat tekintetében jogutód a **Budapest Főváros Közigazgatási Hivatal** lett.
- **EMMI SZGYF**-hez a következő feladatok kerültek :
 - foglalkozási rehabilitációval összefüggő oktatási,
 - nyilvántartási és informatikai tevékenység,
 - személyes gondoskodást nyújtó szervezetekben szakmai tevékenységet végző szakképzett személyek működési nyilvántartásának vezetése, a szociális ágazat képzési, továbbképzési, alap- és szakvizsga rendszerének működtetése, a továbbképzési programok minősítése, a szociális szolgáltatások szakmacsoport szakképesítései esetében szakmai vizsga szervezése, a Szociális Ágazati Portál működtetése
 - Nemzeti Drogellenes Stratégia végrehajtásához irányelvek és standardok kifejlesztése, és a fejlesztő foglalkoztatás pályáztatása és finanszírozása,
 - szociális intézményi foglalkoztatás és a szociális foglalkoztatás finanszírozása keretében ellátott feladatok

NEMZETI REHABILITÁCIÓS ÉS SZOCIÁLIS HIVATAL

- **1907. évben** a választott bíróság tárgyalásaihoz betegség – keresőképtelenség – ügyben „kijelölt orvosok is meghívandók szigorú sorrend alapján”.
- **1908-ban** létrejön az Állami Munkás Biztosítási Hivatal Orvosi Tanácsa, mint orvosszakértői szervezet.
- **1927-ben** a **XXI. Törvénycikk** Betegségi és Baleseti kötelező biztosítás címen előírja a rokkantság orvosszakértői véleményezését.
- **1951. évi 136. (XII.18.) Egészségügyi Miniszteri rendelet** szabályozza a munkaképesség-csökkenést véleményező orvosi bizottságok működését.
- **1960-ban**, az Egészségügyi Miniszter a létrehozza a Munkaképesség-csökkenést Véleményező Orvosi Bizottságok Országos Igazgatóságát (44/1960. EüM.U).
- **1967-ben** a szervezet hatáskörébe tartozik a munkaköri (szakmai) alkalmassági orvosi véleményezése másodfokon, valamint az orvosi felülvizsgálat során keresőképesnek nyilvánított biztosított keresőképeségének orvosi döntőbizottsági felülvizsgálata is.
- **1971-től** megalakul az Országos Orvosszakértői Intézet. (45/1970 EüM.U.)
- **2007-ben** létrejön az Országos Rehabilitációs és Szociális Szakértői Intézet. (213/2007. VIII. 7. Korm. rend.)
- **2011 –ben** Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal
- **2012. július 1-től** Rehabilitációs Szakigazgatási Szerv (I. fok) (Kormányhivatal –eljárési rend I. fok) és a Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal (II. fok)
- **2017.01.01.** jogutóddal történő megszüntetése

MUCSÖ → OOSZI → ORSZI → NRSZH → NRSZH+RSZSZ → BFKH+EMMI-SZGYF

II. Rehabilitációs Szakigazgatási Szervek jogállása, illetékessége

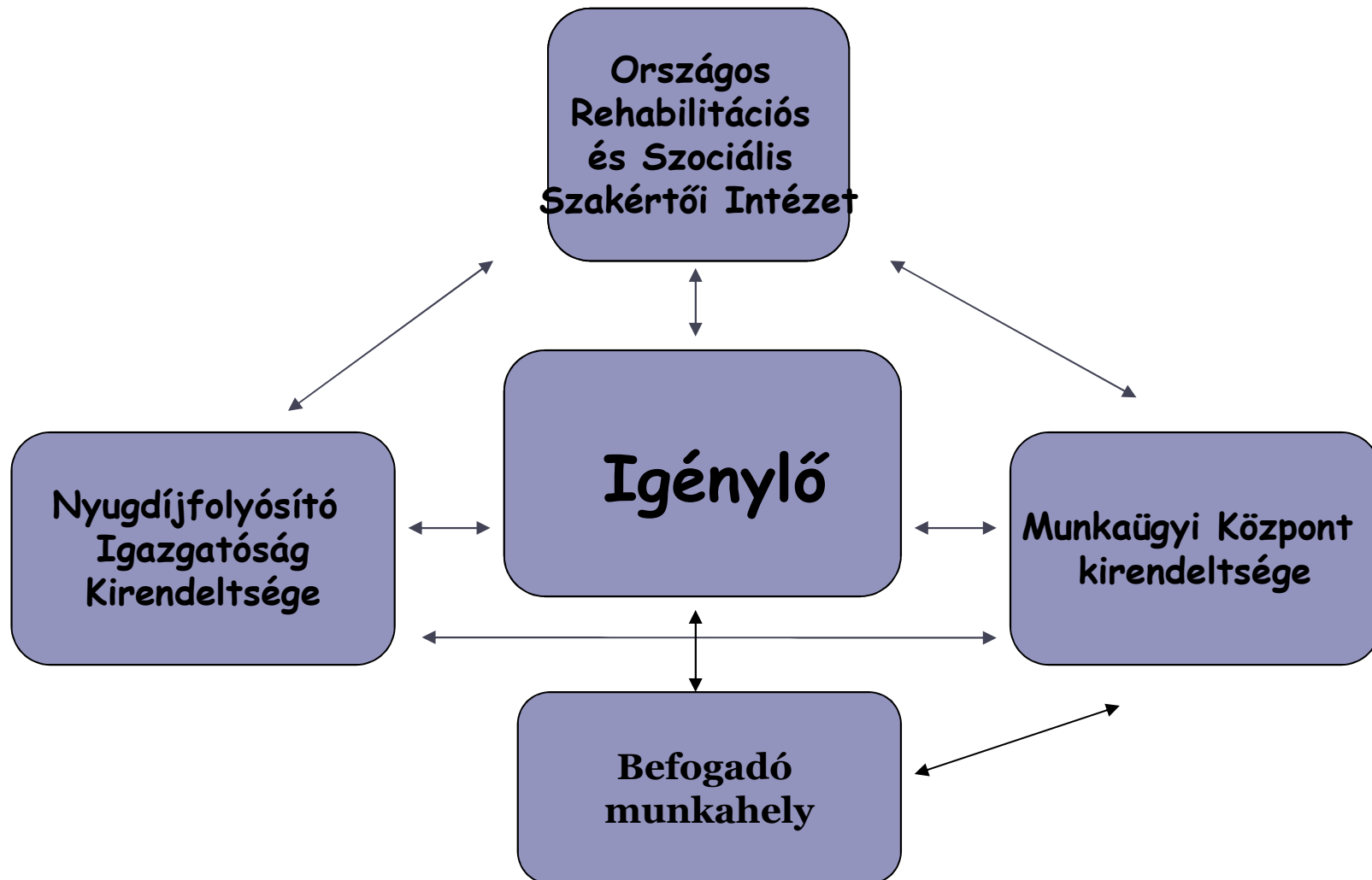
Rehabilitációs szakigazgatási szervek jogállása, illetékessége

- A fővárosi és megyei kormányhivatalok szakigazgatási szerve.
- Szakmai irányító szerv: az SZGYF
- Területi illetékessége megegyezik a megyei Kormányhivatalok illetékességi területével.

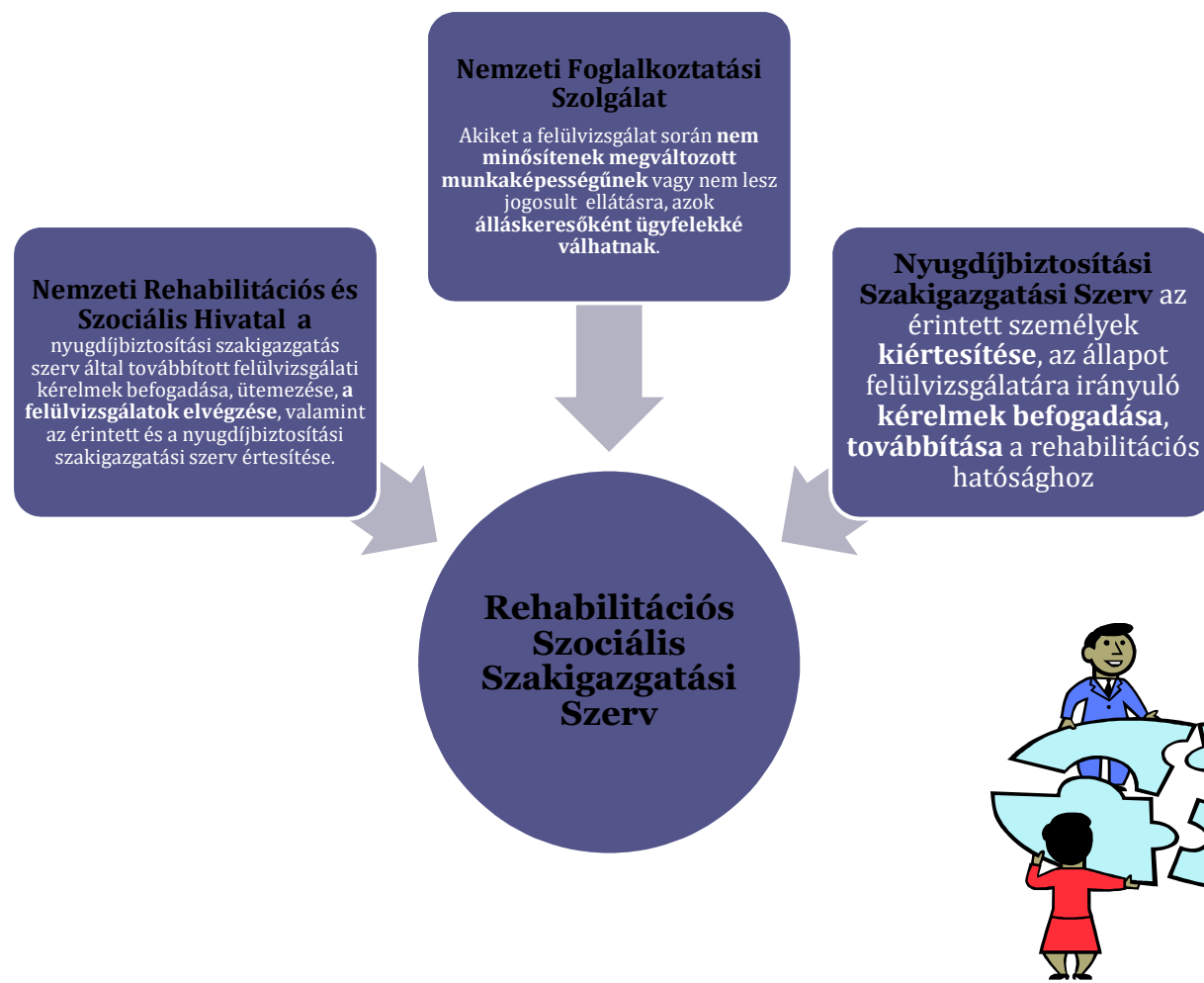
Kivétel:

- Budapest Főváros Kormányhivatal Rehabilitációs Szakigazgatási Szerve, melynek illetékessége Budapest és Pest megye területére is kiterjed. II. komplex vizsgálatok koordinálásában egész ország területére kiterjedő illetékességgel és hatáskörrel.

Komplex rehabilitációban közreműködők 2012. júl. 1-ig

I. fokú eljáró szerv 2012. 07. 01-től

I fokú eljáró szerv struktúrája 2015.

Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal

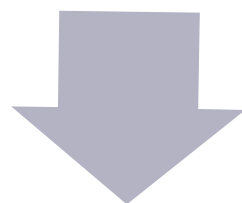
Rehabilitációs Szakigazgatási Szerve 2015. 10.hó

Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal

Rehabilitációs Szakigazgatási Szerve napjainkban

Hajdú-Bihar megyei
Kormányhivatal
Nyugdíjbiztosítási
Igazgatósága
Családtámogatási és
Társadalombiztosítási
Főosztály

Rehabilitációs Szociális
Szakigazgatási Szerv
Debrecen, Erzsébet u. 27. sz.
Szakértői és Ellátási Osztály

III. RSZSZ Foglalkozási rehabilitációs csoport szolgáltatásai

RSZSZ ügyfélköre

- Munkáltatók – akik akkreditáltak és munkavállaló közvetítését igénylik
 - Komplex minősítést követően B1, C1 kategóriával rendelkező mmk-ás személyek
- Rehabilitációs ellátást kapnak
- Együttműködési kötelezettség ←
-
- ```
graph TD; A["• Munkáltatók – akik akkreditáltak és munkavállaló közvetítését igénylik"] --- B["• Komplex minősítést követően B1, C1 kategóriával rendelkező mmk-ás személyek"]; B --> C["→ Rehabilitációs ellátást kapnak"]; C --> D["Együttműködési kötelezettség ←"];
```

# Foglalkozási rehabilitációs szolgáltatások az RSZSZ-ben

- **Rehabilitációs szakember alkalmazása  
2013 I félévétől**

## **feladatai:**

- Munka-tanácsadás
- Pályamódosítási tanácsadás
- Álláskeresési tanácsadás
- Pszichológiai tanácsadás
- Rehabilitációs tanácsadás
- Előzetes foglalkozás-egészségügyi alkalmassági vizsgálat
- Munkaközvetítés
- Rehabilitációs terv - > megállapodás

## Rehabilitációs szolgáltatásban részesülő együttműködési kötelezettsége

- Formája a rehabilitációs megállapodás, amelyet a rehabilitációs ellátásban részesülő és az RSZSZ kötnek meg
- A rehabilitációs ellátásban részesülőt együttműködési kötelezettség terheli a sikeres rehabilitáció érdekében
- Jelentési kötelezettségek
- A rehabilitációs ellátásban részesülő nem minősül álláskeresőnek

# A nagyvonalú rehabilitációs terv

A 327/2011. (XII.29.) Korm. Rendelet 1.sz. melléklete alapján a rehabilitáció teljes időtartamára készítjük, amelyben:

- az orvosi rehabilitáció esetében csak az időtartamot adjuk meg,
- a foglalkozási és szociális rehabilitáció esetében a fő szolgáltatási csoportokat adjuk meg.

# Nagyvonalú terv - Foglalkozási rehabilitációs szükségletek és szolgáltatások

29

## Terv részletezése – 327/2011. (XII.29.) Korm.rend

| Foglalkozási<br>rehabilitációs<br>szükségletek                                                      | Foglalkozási rehabilitációs szolgáltatások <sup>1</sup>       |                                                                            |                                                                                           |                                                         |                                                 |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------|-------------------------------------------------|
|                                                                                                     | Előzetes<br>szakmai<br>alkalmassági<br>vizsgálat <sup>2</sup> | Munkavállalást és<br>megtartást<br>támogató<br>szolgáltatások <sup>3</sup> | Pályaterv<br>kialakítását és<br>megvalósítását<br>támogató<br>szolgáltatások <sup>4</sup> | Életvezetést<br>támogató<br>szolgáltatások <sup>5</sup> | Komplex támogató<br>szolgáltatások <sup>6</sup> |
| Eredeti munkakörben<br>történő rehabilitáció<br>elősegítése                                         |                                                               | +                                                                          |                                                                                           |                                                         |                                                 |
| Korábban gyakorolt<br>foglalkozásban történő<br>rehabilitáció elősegítése                           |                                                               | +                                                                          |                                                                                           |                                                         |                                                 |
| Szakképzettségnek<br>megfelelő nem gyakorolt<br>foglalkozásban történő<br>rehabilitáció elősegítése | +                                                             | +                                                                          | +                                                                                         |                                                         |                                                 |
| Új képzettséget,<br>betanítást igénylő<br>foglalkozásban történő<br>rehabilitáció elősegítése       | +                                                             | +                                                                          | +                                                                                         |                                                         |                                                 |
| A fentiekben nem<br>felsorolt, egyéb<br>munkakörben történő<br>foglalkoztatás<br>elősegítése        |                                                               |                                                                            |                                                                                           | +                                                       | +                                               |

# Nagyvonalú terv - Szociális rehabilitációs szükségletek<sup>30</sup> és szolgáltatások

## Terv részletezése – 327/2011. (XII.29.) Korm.rend

|                                                                                                    | Szociális rehabilitációs szükségletek |                             |                                    |                                  |                              |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------|-----------------------------|------------------------------------|----------------------------------|------------------------------|
|                                                                                                    | Házi segítség-nyújtás <sup>2</sup>    | Család-segítés <sup>3</sup> | Támogató szolgáltatás <sup>4</sup> | Közösségi ellátások <sup>5</sup> | Nappali ellátás <sup>6</sup> |
| Fizikai biztonság (étel, ruházat, átmeneti szállás esetén ezen felül hajlék, egészség) biztosítása | +                                     |                             | +                                  |                                  |                              |
| Önellátási képesség (önálló életvitel és életvezetés) javítása                                     |                                       | +                           | +                                  | +                                | +                            |
| Érzelmi kapcsolatok erősítése, konfliktusok kezelése                                               |                                       | +                           | +                                  | +                                |                              |
| Közlekedési nehézségek megoldása                                                                   |                                       |                             | +                                  |                                  |                              |

# Nagyvonalú terv részletezése:

**Munkavállalást és megtartást támogató szolgáltatások:**

- ✓ munkatanácsadás, álláskeresési tanácsadás, munkavállalást és megtartást támogató szolgáltatások,
- ✓ munkavállalói készségek, képességek felmérése,
- ✓ munkavállalásra felkészítő és munkavégzést támogató önsegítő csoportok létrehozása és működtetése,
- ✓ személyre szóló állásfeltárás és elhelyezés,
- ✓ munkaközvetítés,
- ✓ munkapróba, munkahelyi környezetbe történő beilleszkedés segítése, munkahelymegtartás segítése,
- ✓ vállalkozóvá válást elősegítő tanácsadás.

**Pályaterv kialakítását és megvalósítását támogató szolgáltatások:**

- ✓ pályatanácsadás,
- ✓ tanulási képességek és készségek vizsgálata, képzésre történő felkészítés,
- ✓ képzésben részesülők benntartásának segítése, lemorzsolódás elkerülése.

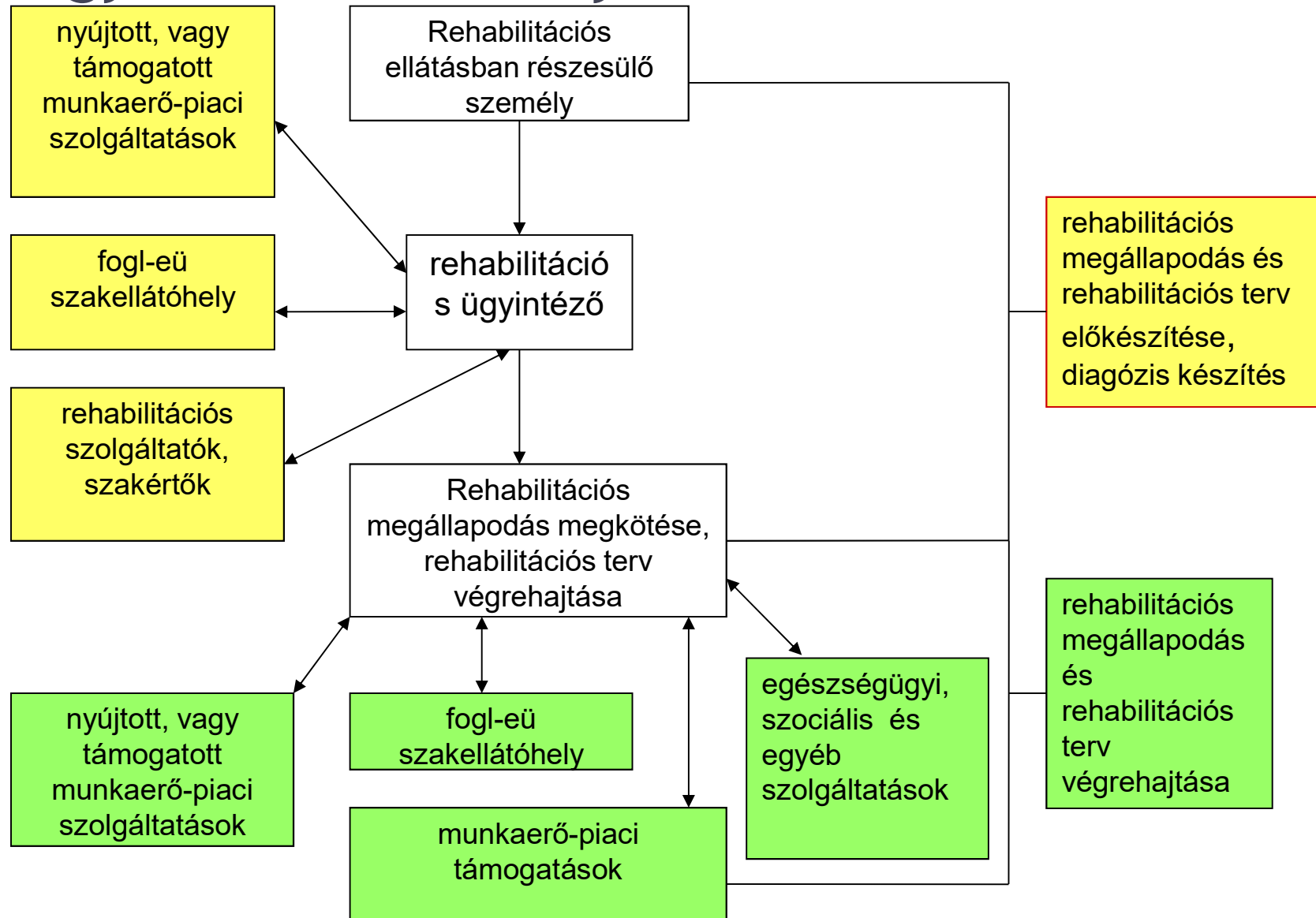
**Életvezetést támogató szolgáltatások:**

- ✓ pszichológiai tanácsadás,
- ✓ személyiségfejlesztést, beilleszkedést és önálló életvitelt segítő tréning.

**Komplex támogató szolgáltatások:**

- ✓ rehabilitációs tanácsadás,
- ✓ munkaerő-piaci és foglalkozási információk nyújtása,
- ✓ szociális információnyújtás,
- ✓ rehabilitációs mentori szolgáltatás,
- ✓ esetmenedzser.

# Az együttműködés folyamata



# Záró értékelés

**A komplex rehabilitáció sikeresen zárult,  
az alábbiak közül legalább egy feltétel teljesül:**

**a komplex rehabilitáció zárásának a napján**

- támogatás nélkül foglalkoztatott és a foglalkoztatásra irányuló jogviszony időtartama szerződése alapján legalább a 90 napot elér
- támogatással foglalkoztatott
- támogatás nélkül vállalkozó
- támogatással vállalkozó

**A komplex rehabilitáció időszakában**

- (munkaerő-piaci) képzésben vett részt és amennyiben az vizsgakötelezettséggel járt, az azzal kapcsolatos kötelezettségét teljesítette, a képzést befejezte.
- legalább 90 nap időtartamban keresőtevékenységet folytatott.



**További szép napot kívánok!**